

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

katedra mezinárodních vztahů IPS UK FSV

Posudek na magisterskou diplomovou práci zpracovanou na katedře mezinárodních vztahů IPS by měl obsahovat Vaše vyjádření k následujícím bodům. Při zpracování posudku můžete použít následující část tohoto souboru, kde vyplníte své hodnocení do jednotlivých polí.

Jméno diplomanta/ky

Mgr. Jan Čížinský

Název práce

Československo-rakouské vztahy po první světové válce 1918-1925

Konzultant/ka práce

Doc. PhDr. Dagmar Moravcová, CSc.

Oponent/ka práce

PhDr. Dipl.-Pol. Martin Jeřábek

semestr/rok

2006

počet stran

107 + přílohy

počet znaků

1. koncepce práce

- i. volba tématu, formulace výzkumné otázky a jejich zdůvodnění; přiměřenost, původnost;
- ii. teoreticko-metodologické ukotvení – výběr a zdůvodnění; metoda zpracování;
- iii. volba zdrojů, kritický rozbor literatury, příp. dalších použitých zdrojů;
- iv. struktura textu (úplnost, správnost a přiměřenost členění, logická provázanost);

Jan Čížinský si dal za úkol analyzovat československo-rakouské vztahy v období od konce první světové války do relativní stabilizace poloviny 20. let. Těžiště svého rozboru klade na otázku kompatibility vzájemných politických a hospodářských vztahů. Složitost vztahu ČSR a Rakouské republiky vystihuje autor v kontextu politiky západních vítězných velmocí, snah o integraci prostoru bývalé monarchie, revisionistických snah Maďarska, strategických požadavků Čechoslováků, německého obyvatelstva v ČSR, otázky zakázaného anšlusu Rakouska a Německu a v neposlední řadě s ohledem na hlubokou poválečnou hospodářskou krizi. Všechny tyto faktory se příkladným způsobem promítají např. do návštěvy rakouského kancléře K. Rennera v Praze (kap. 4. 4).

V první části práce se autor dále správně zaměřil na kulminační bod vzájemných vztahů, Lánskou smlouvu z prosince 1921. Za významný vklad autora považují druhou, rozsáhlejší část práce (kapitulu 6), popis nostrifikačních jednání mezi Rakouskem a ČSR. Nostrifikace byla nesporně stěžejním tématem ve vzájemných vztazích. Přesto však vzhledem k celkové proporcii práce může čtenář nabýt dojmu, že autor této problematice věnuje více prostoru, než jiným dvěma tématům (dodávky uhlí a cukru, česká menšina ve Vídni) a především zachycení „politického oddělení ČSR od Rakouska“ (s. 7). Právě

posledně jmenovaný aspekt má být podle autora stěžejním výsledkem jeho studie. Na druhou stranu je třeba ale dodat, že také nostrifikace dokládala snahu ČSR získat po rozpadu Rakouska-Uherska co nejrychleji vlastní ekonomický potenciál nezávislý na Vídni. Rovněž hospodářská závislost Rakouska na československých dodávkách některých komodit (cukr, uhlí) dávala ČSR větší manévrovací prostor pro prosazování politických požadavků, než by za jiných okolností nově vzniklá Československá republika měla. Stanovený cíl studie se tímto autorovi podařilo splnit, i když ne v komplexitě, kterou naznačil v kapitole 4.2.

2. zpracování tématu (výběr zdrojů pro jednotlivé aspekty zvolené problematiky, interpretace přebíraných poznatků, argumentace, formulace vlastních poznatků, včetně vyvození závěrů, přesnost vyjadřování; příp. práce s daty – úplnost, přesnost, správnost postupů; konformita s projektem);

Předložená práce podává kvalitní zpracování problematiky založené na českých i německých odborných textech. Autor také využívá odborných časopisů, dobových periodik a především rozsáhlých archivních pramenů (sic!) pocházejících z fondů MZV, Národního archivu a Státního oblastního archivu v Praze. Diplomant prokázal velmi dobrý přehled v problematice, což vyplývá již z jeho kritického rozboru literatury v kapitole 2. Odkazy na prameny jsou velmi pestré a důkladně myšlenkově zpracované. Přestože autor dostatečně cituje speciální literaturu, u obecnějších pasáží práce (např. kap. 4) bych uvítal také aspoň odkaz na renomované syntézy k rakouským novodobým dějinám E. Hanische a R. Sandgrubera.

Některé aspekty, např. význam „rudého nebezpečí“, by si zasloužily bližšího vysvětlení souvislostí v komparaci situace Rakouska a Československa.

3. standardy vědeckého textu (bibliografie, odkazy, citace);

Práce správným způsobem a přiměřeně využívá odkazů na relevantní práce českých i zahraničních autorů (z rakouských např. A. Teichová), ale i statistiky a periodika. Její strukturovanost a doplnění jmenným rejstříkem i bližším vysvětlením vybraných klíčových pojmů přispívají ke srozumitelnosti a informativnosti práce. Obraz doby dokresluje autor řadou karikatur v příloze. Odkazy a citace jsou provedeny bezchybně. Z grafického hlediska bych proložil německé názvy kurzívou pro lepší orientaci čtenáře v textu (např. str. 49).

4. stylistická a jazyková úroveň textu;

Diplomová práce Jana Čížinského je myšlenkově bohatá, čtivá, jazykově vytříbená a je přehledně členěna. Jen výjimečně nalezne čtenář interpunkční chyby (s. 43, 59).

5. formální úplnost výtisku (čestné prohlášení, obsah, resumé, projekt);

splňuje požadavky, pro úplnost mohl autor doplnit ještě cizojazyčné resumé

6. dílčí připomínky (pokud nejsou uvedeny jako součást hodnocení výše uvedených aspektů práce); příp. náměty či otázky k obhajobě;

Diskusi při obhajobě bych zaměřil na význam československo-rakouských vztahů pro funkčnost francouzského modelu střední Evropy jako *Cordonu sanitaire* mezi Německem a Ruskem. Autor tím zasadí dílčí problematiku této studie do souvislostí zahraniční politiky meziválečné Evropy. Obecná tematika týkající se Versailles a Evropy v období let 1918-19 by mohla být zároveň úvodní kapitolou v textu budoucí autorovy knižní studie k dané problematice.

7. celkové hodnocení (práce ne/odpovídá požadavkům kladeným na DP; ne/doporučení práce k obhajobě; nejsilnější, příp. nejslabší stránky práce; příp. doporučení na zvláštní ocenění [pochvala děkana za vynikající DP]);

Posuzovaná diplomová práce Jana Čižinského vykazuje známky vlastní promyšlené koncepce autora, vyniká svou obsažností, přehledností i srozumitelným způsobem výkladu. Úspornost vyjadřování autora a zdůvodněné argumenty z ní tvoří text vhodný pro seznámení s nesporně složitým a ne vždy přehledným obdobím československo-rakouských vztahů. Za silnou stránku práce považuji fakt, že autor použil a v poznámkovém aparátu řádně zdokladoval svůj rozsáhlý archivní výzkum.

Studii doporučuji po podrobnějším doplnění středoevropského i evropského kontextu československo-rakouských vztahů (v první třetině práce) vydat jako samostatnou publikaci, protože seznámí českou odbornou i laickou veřejnost s tématem, které není v české literatuře takto podrobně zpracováno.

8. navrhovaná klasifikace.

výborně

datum

podpis

27. května 2006